

- Uvod • Simptomi i dijagnoza • Liječenje

Uvod

Infektivni gastroenteritis je infekcija probavnog (gastrointestinalnog) trakta koja uzrokuje povraćanje i proljev.

Gastroenteritis mogu prouzročiti brojne raznolike bakterije. Neke bakterije uzrokuju simptome izlučujući toksine, druge rastu na crijevnom zidu. Ako rastu unutar zida, mogu prodrijeti u krvotok. Virusi i paraziti, npr. Giardia, također mogu prouzročiti gastroenteritis. U stvari, jedan virus (rotavirus) odgovoran je za gotovo polovicu svih slučajeva teških proljeva koji završavaju hospitalizacijom u SAD-u i zemljama u razvoju. Bakterije i paraziti imaju nešto manje značenje u SAD-u nego u zemljama u razvoju, ali i oni uzrokuju epidemije trovanja hranom i proljeva.

Posljedice teškog proljeva posve su različite u razvijenim zemljama od zemalja u razvoju, npr. u SAD-u, uprkos milionima slučajeva proljeva u djece svake godine, smrtno završava svega njih nekoliko stotina, dok od proljevne bolesti umre više od 3 miliona djece mlađe od 5 godina u zemljama u razvoju.

Simptomi i dijagnoza

Gastroenteritis se obično manifestuje povraćanjem i proljevom. Da bi odredio uzročnika, doktor uzima u obzir je li dijete možda bilo izloženo izvoru infekcije (npr. nekoj posebnoj hrani, životinji ili bolesnoj osobi), kako dugo je imalo simptome i koji su to simptomi, te kako učestalo dijete povraća ili ima prolijevaste stolice. Također treba uzeti u obzir i djetetovu dob.

Već unutar 24 sata od pojave gastroenteritisa dojenčad ispod 6 mjeseci može zapasti u dehidraciju, zbog gubitka previše vode i soli (elektrolita). Međutim, svako dijete može zapasti u dehidraciju unutar 24 sata ukoliko su povraćanje i proljev teški a unos tekućine nedovoljan.

Dehidrirano dojenče ima slabi apetit, suha usta, povišenu temperaturu i oskudno stvaranje mokraće te pokazuje žeđ i gubitak tjelesne težine. Teža dehidracija daje očima upali i suhi izgled, i mekani dio između kostiju na tjemenu (fontanela) također je upala. Dijete može biti pospano. U starije dojenčadi i debele djece simptomi se ne moraju pojaviti prije no što dehidracija postane kritična. Ovakva djeca mogu izgledati vrlo slabo, sa toplom, suhom kožom i upalim, suhim očima.

Liječenje

Kao prvo, daju se tekućina i elektroliti, obično na usta, ali ako je dehidracija teška, intravenski, da se nadomjesti gubici povraćanjem i proljevom. Starijoj dojenčadi i inače zdravoj djeci daju se antibiotici samo za određene bakterije i parazite, npr. one koji uzrokuju krvavi proljev ili koleru.

Dojenčad ispod 6 mjeseci i oni sa oštećenim imunološkim sistemom liječe se antibioticima, čak i kada nema znakova infekcije izvan crijeva. Antibiotici su nedjelotvorni kada je gastroenteritis prouzročen virusom. Antibiotici se često daju osobama koje proljev zadesi na putovanju te kada je proljev težak ili uporan.